

1. 12. 2020

ID: 112211

Příhláška pohledávky

Poté, co nastanou účinky zjištění přihlášené pohledávky, již nelze přihlášku doplňovat nebo měnit způsobem, jenž by vedl (mohl vést) ke změně rozhodujících skutečností, na nichž se pohledávka zakládá.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 Cdo 3079/2018-814 ze dne 30.7.2020)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v konkursní věci úpadce EKOTES, společnost s ručením omezeným, se sídlem v M., vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 18 K 165/98, o schválení konečné zprávy o zpeněžování majetku z konkursní podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty, o dovolání konkursního věřitele BOTANICA PRAGA INTERNATIONAL HOUSE, spol. s r. o., se sídlem v P., zastoupeného Mgr. K.H., advokátem, se sídlem v P., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. prosince 2017, č. j. 4 Ko 6/2017-741, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

[1] Usnesením ze dne 23. srpna 2010, č. j. 18 K 165/98-511, schválil Krajský soud v Ústí nad Labem (dále též jen „konkursní soud“) konečnou zprávu o zpeněžování majetku z konkursní podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty.

[2] Usnesením ze dne 2. srpna 2011, č. j. 2 Ko 54/2010-524, potvrdil Vrchní soud v Praze usnesení konkursního soudu z 23. srpna 2010.

[3] K dovolání konkursního věřitele č. 10 BOTANICA PRAGA INTERNATIONAL HOUSE, spol. s r. o. (dále jen „konkursní věřitel B“), Nejvyšší soud usnesením ze dne 30. září 2014, č. j. 29 Cdo 2741/2012-571, zrušil usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Usnesením ze dne 28. listopadu 2014, č. j. 2 Ko 54/2010-586, Vrchní soud v Praze zrušil usnesení konkursního soudu z 23. srpna 2010 a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Usnesením ze dne 21. dubna 2017, č. j. 18 K 165/98-696, konkursní soud:

1/ Schválil konečnou zprávu o zpeněžování majetku z konkursní podstaty a o vyúčtování odměny a výdajů správce konkursní podstaty (ze dne 2. února 2017, ve znění jejího doplnění ze dne 23. února 2017) dále též jen „konečná zpráva“], podle které činí:

a/ Příjmy ze zpeněžení konkursní podstaty 16.750.791,43 Kč (příjem ze zpeněžení nemovitostí 15.100.000 Kč, příjem z nájmu 1.608.640 Kč, vymožení přeplatků záloh 32.298 Kč a úroky 9.853,43 Kč).

b/ Výdaje z konkursní podstaty 17.549.348 Kč, z čehož činí:

- uspokojené pohledávky 15.106.933,08 Kč (náklady spojené s udržováním a správou podstaty 1.441.415,20 Kč, daně a poplatky 3.846.147 Kč a vyplacený výtěžek oddělenému věřiteli 9.819.370,88 Kč),

- neuspokojené pohledávky 2.442.414,97 Kč [soudní poplatek 151.000 Kč, odměna správce konkursní podstaty Ing. Karla Nováka (dále též jen „K. N.“), včetně daně z přidané hodnoty, 2.208.094,97 Kč, hotové výdaje správce konkursní podstaty, včetně daně z přidané hodnoty, 83.320 Kč] (bod I. výroku).

2/ Schválil odměnu K. N. ve výši 2.208.094,97 Kč, s tím, že tato bude do částky 1.409.538,35 Kč uspokojena z výtěžku zpeněžení „majetkové“ (správně „konkursní“) podstaty a z jiných příjmů a ve výši 798.556,62 Kč zůstane neuspokojena (bod I. výroku).

3/ Konstatoval, že k uspokojení v rozvrhu mezi nezajištěné věřitele nezbyvá žádná částka (bod I. výroku).

4/ Uložil K. N., aby mu do 30 dnů od právní moci usnesení oznámil, že splnil všechny účetní i archivační povinnosti dle konečné zprávy, a že doplatil případné neuspokojené pohledávky za konkursní podstatou, aby bylo možné zrušit konkurs dle § 44 odst. 1 písm. d/ zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV“) [bod II. výroku].

[6] Konkursní soud – vycházející z ustanovení § 29 odst. 2 a 3 ZKV – poukázal na to, že proti konečné zprávě vyvěšené na úřední desce konkursního soudu 27. února 2017, s doplněnou konečnou zprávou doručenou konkursnímu soudu téhož dne, podal námitky (4. dubna 2017) konkursní věřitel B, jehož námitka se soustřeďuje proti tomu, že výtěžek zpeněžení zajištění (nemovitostí) byl vydán jako oddělenému věřiteli s prvním pořadím konkursnímu věřiteli č. 18 Deutsche Bank Aktiengesellschaft, jehož právním nástupcem se stal konkursní věřitel Artissima s. r. o. (dále jen „konkursní věřitel A“), ač prvním v pořadí byl konkursní věřitel B.

[7] K této námitce konkursní soud poukázal na závěry, které na dané téma formuloval v usnesení ze dne 16. února 2016, č. j. 18 K 165/98-627, jímž souhlasil s vydáním výtěžku zpeněžení zajištění ve výši 9.819.370,50 Kč konkursnímu věřiteli A (jeho právnímu předchůdci). Konkursní věřitel B (jeho právní předchůdce) přihlásil do konkursního řízení pohledávku ze smlouvy o úvěru ze dne 9. října 1995 (dále též jen „úvěrová smlouva č. 2“), zajištěnou zástavním právem k nemovitostem podle zástavní smlouvy ze dne 9. října 1995, přičemž právní účinky vkladu zástavního práva k nemovitostem do katastru nemovitostí ve prospěch konkursního věřitele B nastaly 23. října 1995. Takto byla pohledávka též zjištěna. Podání konkursního věřitele B z 12. května 2005 (doručené konkursnímu soudu 13. května 2005) není doplněním přihlášky; jde o nový důvod „uplatnění přihlášky“ důkazně doložený až v rámci odvolání dne 7. června 2016, z něž není možné usuzovat na přednostní pořadí konkursního věřitele B (před konkursním věřitelem A) při uspokojení ze zajištění.

[8] Jen částečné uspokojení odměny K. N. odůvodnil konkursní soud tím, že K. N. neměl hradit všechny pohledávky za konkursní podstatou nebo pohledávky jim na roveň postavené, dokud nedeponoval dostatek finančních prostředků na svou odměnu.

[9] K odvolání K. N. (jen proti té části bodu I. výroku, kterou konkursní soud rozhodl, že mu z určené odměny vyplatí jen její část) a konkursního věřitele B Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 8. prosince 2017, č. j. 4 Ko 6/2017-741, potvrdil usnesení konkursního soudu z 21. dubna 2017 v tom znění, že se schvaluje konečná zpráva spolu s vyúčtováním odměny a výdajů správce konkursní podstaty ze dne 2. února 2017, ve znění jejího doplnění ze dne 23. února 2017, dle níž činí příjmy podstaty 16.750.791,43 Kč a výdaje 17.549.348 Kč, určuje se konkursní odměna K. N. ve výši 2.208.094,97 Kč (včetně daně z přidané hodnoty) a schvalují se jeho hotové výdaje ve výši 83.320 Kč (včetně daně z přidané hodnoty), s tím, že zůstatek určený k rozvrhu mezi věřitele činí 0 Kč.

[10] Odvolací soud – vycházející z ustanovení § 29, § 30 odst. 1, § 31 odst. 1 a 2 a § 32 odst. 1 ZKV a z ustanovení § 570 a § 572 odst. 1 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“) – dospěl po přezkoumání napadeného usnesení k následujícím závěrům:

[11] Konečná zpráva byla řádně vyvěšena, o čemž byli konkursní věřitelé i úpadce řádně vyrozuměni, a včasné námitky konkursního věřitele B proti konečné zprávě projednal konkursní soud při jednání konaném 21. dubna 2017.

[12] Usnesení o schválení konečné zprávy ob stojí jako věcně správné ve výroku (věcně správné jsou částky tam uvedené).

[13] K odvolání K. N.

K. N. nezpochyboval odvoláním určení odměny, nýbrž brojil proti (marginálnímu) konstatování konkursního soudu, že část odměny zůstane neuspokojena. Podle ustáleného výkladu podávaného soudní praxí konečná zpráva neřeší otázku způsobu a rozsahu uspokojení pohledávek konkursních věřitelů; o tom rozhoduje konkursní soud v rozvrhovém usnesení; srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2012, sp. zn. 29 Cdo 3905/2010 [jde o usnesení uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 10, ročník 2013, pod číslem 141, které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu. Údaj o tom, v jaké výši zůstane určená odměna neuspokojena, je tudíž v usnesení o schválení konečné zprávy nadbytečný. Kdyby správce konkursní podstaty uspokojil pohledávky za podstatou na úkor svých nároků (v rozporu s pravidlem uvedeným v „§ 31 odst. 1 ZKV“ (správně v „§ 32 odst. 1 ZKV“), šlo by (při eventuální nedostatečnosti výtěžku zpeněžení konkursní podstaty) o pochybení jdoucí k jeho tíži; to však není tento případ, když zbývající prostředky ze zpeněžení konkursní podstaty (3.225.916,37 Kč) budou zjevně postačovat k uspokojení neuhrazených nároků správce konkursní podstaty na jeho odměně (27.325,79 Kč).

[14] K odvolání konkursního věřitele B.

Konkursní soud se neodchýlil od závazného právního názoru vyjádřeného ve zrušujícím usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2014. Otázkou, zda konkursní věřitel B je co do práva na uspokojení ze zajištění prvním v pořadí, se Nejvyšší soud věcně nezabýval.

[15] Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. října 1999, sp. zn. 1 Odon 153/97, uveřejněného pod číslem 74/2000 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 74/2000“), právním důvodem vzniku přihlašované pohledávky je nutno rozumět skutečnosti, na nichž se pohledávka zakládá, tedy skutkové okolnosti, z nichž lze usuzovat na existenci této pohledávky, s tím, že konkursní věřitel může až do přezkoumání jím přihlášené pohledávky, dokud jeho pohledávka není zjištěna nebo účinně popřena (co do pravosti, výše nebo pořadí), měnit jak skutečnosti, na nichž se pohledávka zakládá, tak výši nebo pořadí pohledávky (s tím rizikem, že ponese náklady, které vzniknou tím, že soud pro přezkoumání změněné pohledávky nařídí zvláštní přezkumné jednání).

[16] V rozsudku ze dne 20. prosince 2007, sp. zn. 29 Odo 301/2006, Nejvyšší soud uvedl (pro tamní věc), že právním důvodem vzniku pohledávky přihlášené věřitelem do konkursu uvedeným v přihlášce (tak, že odkazuje na listinu k ní přiloženou) je smlouva o půjčce ve spojení se smlouvou o převzetí dluhu úpadcem, když první vymezuje pohledávku jako takovou a druhá určuje, že dochází ke změně v subjektech závazku založeného první smlouvou. Poněvadž povinnost úpadce k plnění lze dovodit jen ze spojení obou smluv, představují společně ono vyličení skutkových okolností, z nichž uplatněná pohledávka vyplývá. Uvedl-li věřitel následně až v průběhu řízení o určení pravosti pohledávky tvrzení, podle nichž důvodem vzniku pohledávky je smlouva o půjčce a smlouva o přistoupení k závazku, jde o změnu právního důvodu vzniku pohledávky žalobce, která je podle ustanovení § 20 odst. 2 ZKV přípustná jen do doby přezkoumání pohledávky. Výhradu věřitele, podle níž pod právní důvod vzniku pohledávky, jímž je převzetí dluhu, lze zahrnout i přistoupení k závazku, když jde o „dva doklady“ o existenci téže pohledávky, nelze akceptovat, protože převzetí dluhu je zcela odlišným právním důvodem vzniku závazku od přistoupení k závazku, pokud jde o obsah tohoto závazku a zavázané osoby. Přistoupení k závazku představuje takový typ změny závazkového vztahu, kdy k dosavadnímu dlužníku přistupuje další subjekt a mezi dlužníky tak vzniká vztah pasivní solidarity. Naproti tomu u převzetí dluhu vstupuje namísto dosavadního dlužníka dlužník nový.

[17] Z výše citovaných závěrů dovolacího soudu vychází odvolací soud i při posouzení této věci, přičemž shodně s konkursním soudem dospívá k závěru, že pohledávka konkursního věřitele B byla

přihlášena a zjištěna na základě právního důvodu plynoucího z úvěrové smlouvy č. 2, a že jeho právo na oddělené uspokojení bylo uplatněno na základě zástavní smlouvy z 9. října 1995, u které nastaly právní účinky vkladu k „4. říjnu 1995“ (správně k „23. říjnu 1995“). Doplnil-li konkursní věřitel B přihlášenou a přezkoumanou pohledávku o další tvrzení podáním z 12. května 2005 (před vydáním výtěžku zpeněžení), a předložil-li konkursnímu soudu nově smlouvu o postoupení pohledávky ze dne 13. prosince 1995 (dále též jen „postupní smlouva č. 1“), dohodu dle § 570 obč. zák. ze dne 12. prosince 1995 (dále též jen „dohoda o privativní novaci“), a návrh na změnu záznamu v osobě zástavního věřitele ze dne 13. prosince 1995, pak bylo zapotřebí ověřit, zda těmito listinami prokazuje (oprávněně) dřívější vznik zástavního práva k již dříve přihlášené a přezkoumané pohledávce, nebo zda se tvrzené zástavní právo plynoucí z předložených listin nepřipíná (neoprávněně) k pohledávce odlišné od přihlášené a zjištěné pohledávky, v konkursu neuplatněné.

[18] Výše zmíněnými listinami osvědčil konkursní věřitel B vznik zástavního práva k jiné pohledávce. Srovnání právního důvodu vzniku pohledávky uplatněného přihláškou, a právního důvodu tvrzeného dodatečně v podání ze dne 13. května 2005 vyznívá rozdílně. Přihlášena je pohledávka z úvěrové smlouvy č. 2, avšak v podání z 13. května 2005 se konkursní věřitel B dovolává dohody o privativní novaci, ve spojení s postupní smlouvou č. 1. Pohledávka z postupní smlouvy č. 1, potažmo ze smlouvy o úvěru ze dne 15. září 1994 (dále též jen „úvěrová smlouva č. 1“), však nebyla přihlášena. Jinak řečeno, k původně přihlášené a zjištěné pohledávce konkursního věřitele B se nepojilo žádné v pořadí první vzniklé zástavní právo, v důsledku kterého by tomuto konkursnímu věřiteli příslušelo právo na vydání výtěžku zpeněžení zajištění.

[19] Bylo-li vůlí smluvních stran uzavřít dohodu o privativní novaci, podle které měl zaniknout závazek vyplývající z postupní smlouvy č. 1, pak nemohlo jít o platnou dohodu již proto, že postupní smlouva č. 1 byla podepsána až následujícího dne (13. prosince 1995). „Privativní novace musí platně zrušit původní závazek a současně musí platně založit závazek nový, pokud se tak nestane, je privativní novace jako celek neplatná.“ Srov. Eliáš, K. a kolektiv autorů: Občanský zákoník. Velký akademický komentář. 1. svazek. 1. vydání. Linde Praha, a. s., Praha 2008, in rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. srpna 2013, sp. zn. 33 Cdo 327/2012. Vysvětlení konkursního věřitele B k jinému datu podpisu dohody o novaci shledal odvolací soud účelovým a nepodloženým.

[20] Kdyby dohoda o privativní novaci byla (přesto) platná, pak by zakládala nový závazek; představovala by nový právní důvod vzniku pohledávky, který by musel být tvrzen nejpozději při přezkumném jednání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. září 2006, sp. zn. 20 Cdo 2714/2005).

[21] Odvolací soud proto napadené usnesení potvrdil, avšak v „judikatorně ustáleném znění“.

[22] Proti usnesení odvolacího soudu podal konkursní věřitel B dovolání, jehož přípustnost vymezuje s odkazem na ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí jednak na vyřešení právní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, jednak na vyřešení otázek hmotného a procesního práva, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, jakož i argumentem, že řešená právní otázka má být dovolacím soudem posouzena zcela jinak, než jak to učinily oba soudy. Konkrétně dovolatel předkládá Nejvyššímu soudu k zodpovězení následující otázky:

1/ Je pro účely řádného uplatnění práva na oddělené uspokojení (jako prvního v pořadí) nezbytné uplatnit dohodu o privativní novaci, která jako nový (zajištěný) závazek určuje již existující závazkový vztah (z úvěrové smlouvy č. 2) do skončení přezkumného jednání?

2/ Lze dohodou o privativní novaci připojit zástavní právo spojené se zanikajícím závazkem (dle úvěrové smlouvy č. 1) k novému závazku určenému v dohodě odkazem na již existující, ale nenaplněný smluvní závazek (z úvěrové smlouvy č. 2)?

3/ Prokazuje taková dohoda o privativní novaci řádně pořadí práva odděleného uspokojení k nové pohledávce z úvěrové smlouvy č. 2?

4/ Je dohoda o privativní novaci ze dne 12. prosince 1995, která označuje jako rušený závazek vyplývající z postupní smlouvy č. 1 (vzniklý dříve na základě úvěrové smlouvy č. 1) neplatná jen proto, že postupní smlouva č. 1 je datována o den později?

5/ Je soud povinen při určení sporného data uzavření dohody, které je rozhodné pro posouzení platnosti dohody vycházet i z jiných okolností (než je vlastní datum uvedené v dohodě) a vést k tomu dokazování?

6/ Je odvolací soud povinen nařídít odvolací jednání k projednání odvolání při rozhodování o konečné zprávě, provádí-li nad rámec skutkových zjištění soudu prvního stupně důkaz dalšími listinami, z nichž činí skutková zjištění a právní závěry?

[23] Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

[24] V mezích uplatněného dovolacího důvodu argumentuje dovolatel k položeným otázkám následovně:

[25] K otázce č. 1.

Potud dovolatel namítá, že zástavní právo, které uplatňuje, se připíná k pohledávce (z úvěrové smlouvy č. 2), která byla v konkursu řádně uplatněna a zjištěna s právem na oddělené uspokojení. Názor odvolacího soudu, že dohoda o privativní novaci představovala nový (až po přezkumném jednání tvrzený) právní důvod vzniku přihlašované pohledávky, má dovolatel za nesprávný, s tím, že odporuje i závěrům zrušujícího usnesení Nejvyššího soudu z 30. září 2014.

[26] K otázce č. 2 a 3.

Na otázky č. 2 a 3 si dovolatel odpovídá kladně, uváděje, že předloženými listinami prokázal, že zástavní právo spojené původně se závazkem z úvěrové smlouvy č. 1 bylo dohodou o privativní novaci spojeno s novým (již existujícím, ale nenaplněným) smluvním závazkem z úvěrové smlouvy č. 2. Dovojuje rovněž, že skutečnost, že právo na oddělené uspokojení mu bylo přiznáno (zjištěno) na základě jiných skutečností než těch, které následně uplatnil k prokázání toho, že mu právo na oddělené uspokojení svědčí jako prvním, „není důvodem pro nepřiznání práva“. Tyto následně uplatněné skutečnosti nemění důvod vzniku přihlášené pohledávky (úvěrová smlouva č. 2).

[27] K otázce č. 4.

Potud dovolatel namítá, že odvolací soud řádně nezdůvodnil (čímž vybočil z ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu k náležitostem odůvodnění) proč má dohoda o privativní novaci za neplatnou jen proto, že byla uzavřena o den dříve než postupní smlouva č. 1. Dovojuje, že odvolací soud tento závěr zřejmě založil na tom, že závazek, který měl zaniknout dohodou o privativní novaci (z úvěrové smlouvy č. 1) vznikl až následujícího dne (postupní smlouvou č. 1). Dovolatel zdůrazňuje, že závazek z úvěrové smlouvy existoval i před postoupením, a že podle textu dohody o privativní novaci byla v době jejího uzavření již uzavřena i postupní smlouva č. 1.

[28] K otázce č. 5 a 6.

Dovolatel odvolacímu soudu vytýká, že mu upřel právo na spravedlivý proces (odňal mu možnost před soudem jednat), neboť ve věci nenařídil odvolací jednání, ačkoliv nad rámec zjištění konkursního soudu „provedl důkaz“ dalšími listinami, na jejichž základě učinil skutková zjištění a právní závěry. Zejména měl dohodu o privativní novaci za neplatnou na základě skutkového závěru o datech uvedených na dohodě o privativní novaci a na postupní smlouvě č. 1 o postoupení pohledávky, aniž dal dovolateli možnost námitku o jiném datu podpisu dohody rozvést a doložit (maje tuto námitku bez dalšího za účelovou a nepodloženou). Mínil též, že odvolací jednání mělo být

nařízeno minimálně k vysvětlení rozporů plynoucích z oněch dalších listin (příkladmo vypočtených v odstavci 29 dovolání).

[29] Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2007) plyne z § 432 odst. 1, § 433 bodu 1. a § 434 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona). Srov. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. září 2008, sp. zn. 29 Cdo 3409/2008, uveřejněné pod číslem 16/2009 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 16/2009“) [srov. k tomu též důvody zrušujícího usnesení Nejvyššího soudu z 30. září 2014]. Dovolatel – ač se mu v důvodech napadeného usnesení (srov. str. 7 předposlední odstavec) dostalo poučení, že pro danou věc je rozhodný občanský soudní řád ve znění účinném do 31. prosince 2007, čemuž odpovídalo též přílehlavé poučení o přípustnosti dovolání – v dovolání i pro účely založení jeho přípustnosti pracuje (nesprávně) s ustanoveními občanského soudního řádu v aktuálním znění, pro tuto věc bezcenném. Nejvyšší soud se tedy dále zabýval přípustností dovolání v dané věci podle občanského soudního řádu, jehož znění je pro dovolací řízení rozhodné (znění účinné do 31. prosince 2007).

[30] Dovolání proti potvrzujícímu výroku usnesení odvolacího soudu může být přípustné jen podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a/, odst. 2 o. s. ř., ve spojení s ustanovením § 237 odst. 1 písm. b/ a c/ o. s. ř. O případ uvedený pod písmenem b/ nejde, Nejvyšší soud však shledává důvod založit přípustnost dovolání podle písmene c/, když napadené usnesení splňuje podmínku, aby šlo o usnesení, jímž odvolací soud potvrdil usnesení konkursního soudu „ve věci samé“ (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. června 2002, sp. zn. 29 Odo 425/2002, uveřejněné pod číslem 51/2003 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek). Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje Nejvyšší soud řešení otázky č. 1, dovolacím soudem neřešené. Přípustností dovolání ve vztahu k otázkám č. 2 až 4 se Nejvyšší soud na tomto místě nezabýval, když jejich zodpovězení v dovolacím řízení může mít význam jen v návaznosti na způsob, jakým bude zodpovězena otázka č. 1. Stejně tak Nejvyšší soud neposuzoval samostatně přípustnost dovolání ve vztahu k položeným procesním otázkám č. 5 a 6, jelikož takto tvrzenými vadami se bude u přípustného dovolání i tak zabývat s přihlédnutím k ustanovení § 242 odst. 3 o. s. ř.

[31] Nejvyšší soud se – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval nejprve správností právního posouzení věci odvolacím soudem (dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř.).

[32] Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

[33] Nejvyšší soud úvodem zdůrazňuje, že ve vztahu mezi jednotlivými dovolacími důvody taxativně vypočtenými v § 241a odst. 2 a 3 o. s. ř. neplatí vztah příčiny a následku (z existence jednoho nelze usuzovat na naplnění druhého); srov. shodně např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2004, sp. zn. 29 Odo 268/2003, uveřejněného pod číslem 19/2006 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, a rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. října 2013, sp. zn. 31 Cdo 3881/2009, uveřejněného pod číslem 10/2014 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek.

[34] Při úvaze, zda právní posouzení věci odvolacím soudem je ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. správné, tedy dovolací soud vychází ze skutkových závěrů odvolacího soudu a nikoli z těch skutkových závěrů, které v dovolání na podporu svých právních argumentů (případně) nejprve zformuluje sám dovolatel. Pro tyto účely se též nezabývá námitkami, jež dovolatel ke skutkovému stavu věci, z něž vyšel odvolací soud, snesl prostřednictvím dovolacích důvodů dle § 241a odst. 2 písm. a/ a odst. 3 o. s. ř.

[35] Ve skutkové rovině vyšly oba soudy z toho (a obsah konkursního spisu dokládá), že:

1/ Konkurs na majetek úpadce prohlásil konkursní soud usnesením ze dne 17. září 2003, č. j. 18 K 165/98-166.

2/ Společnost ARTA REAL, k. s. (dále jen „komanditní společnost“), podáním datovaným 17. října 2003 (došlým konkursnímu soudu 20. října 2003), doplněným podáním datovaným 20. října 2003 (došlým konkursnímu soudu 22. října 2003), přihlásila do konkursního řízení vedeného na majetek úpadce pohledávku z nesplaceného úvěru z úvěrové smlouvy č. 2 v celkové výši 54.331.354,24 Kč, jako vykonatelnou s nárokem na oddělené uspokojení.

3/ Komanditní společnost v přihlášce uvedla, že úvěrovou smlouvu č. 2 uzavřela s pozdějším úpadcem INVESTIČNÍ A POŠTOVNÍ BANKA, akciová společnost (dále jen „banka I“), která si pohledávku z úvěrové smlouvy, na jejímž základě poskytla pozdějšímu úpadci úvěr ve výši 30 miliónů Kč, zajistila jednak 2 směnkami vlastními (vystavenými 9. října 1995 a znějícími na částky 22 miliónů Kč a 30 miliónů Kč), jednak (až do výše 30 miliónů Kč) zástavním právem k nemovitostem podle zástavní smlouvy z 9. října 1995. Banka I pak smlouvou o postoupení pohledávek ze dne 28. prosince 1999 (dále jen „postupní smlouva č. 2“) postoupila pohledávku z úvěrové smlouvy č. 2 (se všemi právy s ní spojenými, včetně práv vyplývajících ze zástavní smlouvy z 9. října 1995) společnosti CZ REAL a. s. (dále jen „společnost C“). Společnost C pak smlouvou o postoupení pohledávek ze dne 15. května 2000 (ve znění dodatků ze dne 24. května 2000 a 29. června 2001) dále jen „postupní smlouva č. 3“ postoupila pohledávku z úvěrové smlouvy č. 2 (se všemi právy s ní spojenými, včetně práv vyplývajících ze zástavní smlouvy z 9. října 1995) komanditní společnosti. Přihláškou uplatněná částka je specifikována tak, že z ní činí:

- 30 miliónů Kč jistina úvěru,
 - 4.154.506,38 Kč úroky po splatnosti,
 - 310.859,79 Kč úroky z prodlení,
 - 15.000 Kč dlužné poplatky,
- (celkem 34.480.366,17 Kč).

Podle zajišťovací směnky na částku 30 miliónů Kč vydal Krajský soud v Ústí nad Labem dne 2. listopadu 2000 směnečný platební rozkaz sp. zn. 23 Sm 106/2000, na jehož základě je dále požadováno:

- 5.400.000 Kč na 6% úroku od 31. srpna 1997 do 31. srpna 2000,
 - 5.483.835,62 Kč na 6% úroku od 1. září 2000 do 17. září 2003,
 - 100.000 Kč na směnečné odměně,
 - 1.065.950 Kč na nákladech řízení,
- (celkem 12. 049.785,62 Kč).

Podle zajišťovací směnky na částku 22 miliónů Kč vydal Krajský soud v Ústí nad Labem dne 11. února 2003 směnečný platební rozkaz č. j. 24 Sm 109/2001-46, na jehož základě je dále požadováno:

- 6.661.479,45 Kč na 6% úroku od 1. září 1998 do 17. září 2003,
 - 73.333 Kč na směnečné odměně,
 - 1.066.390 Kč na nákladech řízení,
- (celkem 7.801.202,45 Kč).

4/ Při prvním přezkumném jednání, jež se konalo dne 16. července 2004, byla přihlášená pohledávka zjištěna:

- co do částky 30 milionů Kč s právem na oddělené uspokojení,
- co do zbývajících částky jako pohledávka druhé třídy bez práva na oddělené uspokojení.

5/ Komanditní společnost smlouvou o postoupení pohledávky ze dne 26. listopadu 2004 (dále jen „postupní smlouva č. 4“) postoupila pohledávku z úvěrové smlouvy č. 3 (se všemi právy s ní spojenými, včetně práv vyplývajících ze zástavní smlouvy z 9. října 1995) dovolateli. Na tomto základě pak konkursní soud usnesením ze dne 3. února 2005, č. j. 18 K 165/98 (přihláška 10) připustil, aby dovolatel vstoupil do konkursního řízení na místo komanditní společnosti.

6/ Podáním datovaným 12. května 2005 (došlým konkursnímu soudu 13. května 2005), označeným jako „Doplnění přihlášky pohledávky ve výši 54.331.354,24 Kč“, dovolatel „doplnil“ přihlášku tak, že

za účelem nastolení právní jistoty „ve věci prvního práva na oddělené uspokojení“ si soudu dovoluje předložit následující listiny kopii výpisu z katastru nemovitostí, smlouvu o zřízení zástavního práva ze dne 15. září 1994, postupní smlouvu č. 1 a návrh na změnu záznamu v osobě zástavního věřitele ze dne 13. prosince 1995 s příslušným právním komentářem. V rámci tohoto „komentáře“ uvádí, že úvěr ve výši 30 milionů Kč podle úvěrové smlouvy č. 2 poskytla banka I pozdějšímu úpadci za účelem „přeúvěrování“ jeho úvěrového vztahu s Bankovním domem SKALA a. s. (dále jen „banka S“), s tím, že na základě dohody podle § 572 odst. 1 obč. zák. se banka I dohodla s pozdějším úpadcem o uhrazení původní pohledávky banky S a o jejím nahrazení závazkem z titulu úvěrové smlouvy č. 2. Dne 13. prosince 1995 byla tedy uzavřena postupní smlouva č. 1, na základě které uhradila banka I pohledávku banky S a na základě výše uvedené smlouvy došlo k převodu zástavního práva založeného zástavní smlouvou z 15. září 1994 (uzavřenou mezi bankou S a pozdějším úpadcem), jejíž právní účinky vznikly k 22. září 1994.

7/ Úvěrovou smlouvou č. 1 se banka S zavázala poskytnout pozdějšímu úpadci úvěr, ve výši 32 milionů Kč a ten se zavázal úvěr splatit jednorázově k 1. srpnu 1995.

8/ Zástavní smlouvou z 15. září 1994 zajistil pozdější úpadce pohledávku banky S z úvěrové smlouvy č. 1 zástavním právem k jeho nemovitostem. Vklad zástavního práva ve prospěch banky S do katastru nemovitostí povolil katastrální úřad rozhodnutím č. j. V2 6467/94, s právními účinky vkladu k 22. září 1994.

9/ Vklad zástavního práva ke stejným nemovitostem ve prospěch banky I k zajištění pohledávky banky I z úvěrové smlouvy č. 2 povolil katastrální úřad s právními účinky vkladu k 23. říjnu 1995.

10/ Postupní smlouvou č. 1 banka S (jako postupitel) postoupila bance I (jako postupníku) za úplatu svou pohledávku za pozdějším úpadcem z úvěrové smlouvy č. 1; smluvní strany se rovněž dohodly, že u katastrálního úřadu podají společně návrh na změnu záznamu v osobě zástavního věřitele, tak aby banka I byla zapsána místo banky S jako v pořadí první zástavní věřitel. Takový návrh banky podaly 13. prosince 1995 a katastrální úřad podle něj vyznačil příslušnou změnu zástavního věřitele u zajištění pohledávky z úvěrové smlouvy č. 1.

11/ V dohodě o privativní novaci, uzavřené mezi bankou I a pozdějším úpadcem, se uvádí, že banka I se na základě postupní smlouvy č. 1 stala (novým) věřitelem pozdějšího úpadce ohledně pohledávky ve výši 28.969.000 Kč, vzešlé z úvěrové smlouvy č. 1 (článek I.). Smluvní strany, odkazující na ustanovení § 570 obč. zák., se tamtéž (v článku II.) dohodly, že závazek označený v článku I. se nahrazuje novým závazkem ve výši 30 milionů Kč, vzešlým z úvěrové smlouvy č. 2. Smluvní strany se rovněž dohodly (v článku III.) ve smyslu ustanovení § 572 obč. zák., že zástavní právo, které zajišťuje pohledávku označenou v článku I., zajišťuje v plném rozsahu nově vzniklou pohledávku (z úvěrové smlouvy č. 2), takže banka I bude až do částky 30 milionů Kč zapsána u zastavených nemovitostí jako zástavní věřitel první v pořadí.

[36] Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“), zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, a zákona o konkursu a vyrovnání:

§ 3028 (o. z.)

(...)

(2) Není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

(3) Není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti.

Dohoda

§ 570 (obč. zák.)

(1) Dohodne-li se věřitel s dlužníkem, že dosavadní závazek se nahrazuje závazkem novým, dosavadní závazek zaniká a dlužník je povinen plnit závazek nový.

(2) Nahrazuje-li se závazek zřízený písemnou formou, musí být dohoda o zřízení nového závazku uzavřena písemně. Totéž platí, je-li nahrazován promlčený závazek.

§ 572 (obč. zák.)

(1) Ručení a zástavní právo zajišťující závazek zaniklý zajišťují i závazek, který nahrazuje závazek původní. Jestliže však ručitel nebo osoby, vůči nimž mohou být uvedena práva uplatněna, neprojeví souhlas s tím, aby byl zajištěn nový závazek, trvá zajištění jen v rozsahu původního závazku a všechny námitky proti dosavadnímu závazku zůstávají zachovány.

(2) Strany se mohou dohodnout, že nesplněný závazek nebo jeho část se ruší, aniž by vznikl nový závazek. Nevyplývá-li z dohody něco jiného, zrušovaný závazek zaniká, když návrh na jeho zrušení byl přijat druhou stranou.

(3) Dohoda o zrušení závazku musí být uzavřena písemně, jestliže se zrušuje závazek sjednaný písemně.

§ 20 (ZKV)

Příhlášky pohledávek

(1) Konkursní věřitelé přihlásí své pohledávky, a to ve lhůtě stanovené v usnesení o prohlášení konkursu, i když se o nich vede soudní řízení nebo se provádí výkon rozhodnutí. Současně uvedou, zda uplatňují oddělené uspokojení (§ 28), jakož i jiné důvody pro přednostní pořadí při rozvrhu.

(2) Příhlášky pohledávek se podávají u soudu dvojmo. V přihlášce je třeba zvláště uvést důvod a výši každé přihlášené pohledávky. K přihlášce je třeba přiložit kopie listin, z nichž jednotlivé pohledávky vyplývají. Jde-li o pohledávku v cizí měně, je třeba ji přepočítat podle kursu vyhlášeného Českou národní bankou ke dni prohlášení konkursu. Jde-li o peněžitou pohledávku neurčité výše nebo o jiný nepeněžitý nárok, musí být jeho hodnota odhadnuta a vyjádřena v penězích. Jde-li o pohledávku vykonatelnou, je třeba to prokázat listinou opatřenou potvrzením o její vykonatelnosti nejpozději při přezkumném jednání, jinak se pohledávka pokládá za nevykonatelnou.

(3) Jestliže přihlášenou pohledávku nelze pro neúplnost nebo jiné vady přezkoumat, vyzve správce věřitele, aby přihlášku do 15 dnů od doručení výzvy doplnil nebo opravil; současně jej poučí, jak je třeba opravu nebo doplnění provést. K pohledávkám, jejichž přihlášky nebyly ve stanovené lhůtě řádně doplněny nebo opraveny, stejně jako k nevyčísleným pohledávkám, se nepřihlíží; o tomto následku musí být věřitel správcem poučen.

(4) Přihlásit lze i pohledávku vázanou na podmínku. Ručitel takto přihlašuje svoji pohledávku, která mu vůči úpadci vznikne, bude-li za něho plnit jeho závazek vůči věřiteli. Obdobně přihlašují své pohledávky i osoby, jejichž věci, práva nebo pohledávky zajišťují pohledávky oddělených věřitelů vůči úpadci (§ 27 odst. 5).

(...)

(7) Účastníci jsou oprávněni u správce nahlédnout do seznamu přihlášených pohledávek, který vyhotoví správce, a do dokladů o těchto pohledávkách.

(8) Příhláška pohledávky má pro běh lhůty pro promlčení a zánik práv stejné účinky jako uplatnění práva u soudu.

Přezkumné jednání

§ 21 (ZKV)

(1) K přezkoumání přihlášených pohledávek nařídí soud přezkumné jednání; správce a úpadce k

němu předvolá obsílkou doručovanou do vlastních rukou s poučením o nezbytnosti jejich účasti. Přezkoumání se děje podle seznamu sestaveného správcem.

(2) Úpadce i konkursní věřitelé mohou popírat pravost, výši i pořadí všech přihlášených pohledávek.

(3) Výsledek přezkumného jednání se zapíše do seznamu přihlášených pohledávek předloženého správcem a takto upravený seznam tvoří součást zápisu o přezkumném jednání; věřitelům na jejich žádost soud vydá výpis.

§ 23 (ZKV)

(1) Pohledávka se pokládá za zjištěnou, byla-li uznána správcem a nebyla-li popřena žádným z konkursních věřitelů. Popření pohledávky úpadcem se poznamená v seznamu přihlášených pohledávek, ale nemá pro zjištění pohledávky význam.

(...)

§ 28 (ZKV)

(...)

(3) Oddělení věřitelé se z výtěžku zpeněžení uspokojí podle pořadí, v jakém vznikl právní důvod jejich nároku na oddělené uspokojení. Pro pořadí zákonného zástavního práva je rozhodující den jeho záznamu v katastru nemovitostí; pro pořadí soudcovského zástavního práva k nemovitosti je rozhodující doba, kdy soudu došel návrh na jeho zřízení.

(...)

Ve výše uvedené podobě, pro věc rozhodné, platí ustanovení § 3028 odst. 2 a 3 o. z. od 1. ledna 2014; ustanovení § 570 a § 572 obč. zák. platilo v citované podobě již v době uzavření dohody o privativní novaci a do 1. ledna 2014, kdy byl zákon č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, nahrazen zákonem č. [89/2012](#) Sb., občanským zákoníkem, nedoznala změn. Ustanovení § 20, § 22, § 23 odst. 1 a § 28 odst. 3 ZKV ve výše uvedené podobě platila již v době prohlášení konkursu na majetek úpadce (17. března 2003) a do 1. ledna 2008, kdy byl zákon o konkursu a vyrovnání nahrazen insolvenčním zákonem, nedoznala změn.

[37] S přihlédnutím k ustanovení § 3028 odst. 2 a 3 o. z. se v poměrech dané věci nadále uplatní ustanovení § 570 a § 572 obč. zák. Použitelnost citovaných ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání (ve znění účinném do 31. prosince 2007) v poměrech tohoto konkursního řízení v době od 1. ledna 2008 plyne z ustanovení § 432 odst. 1 insolvenčního zákona; srov. již argumentaci k rozhodnému znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení v odstavci [28], včetně závěrů tam zmíněného R 16/2009.

[38] Zákon o konkursu a vyrovnání počítá s tím, že přihlášky zařazené na seznam budou podkladem pro přezkumné jednání a že takto přihlášené a sepsané pohledávky mohou být – jak se podává z § 21 odst. 2, § 23 a § 24 ZKV – účinně popřeny co do pravosti, výše a pořadí konkursními věřiteli i správcem konkursní podstaty. Tato úprava samozřejmě předjímá, že předmětem přezkumu budou jen přihlášky, jež mají všechny obsahové náležitosti nezbytné k tomu, aby mohl být učiněn příslušný popěrný úkon; přihlášky, jež tomuto požadavku neodpovídají, bez dalšího přezkoumat nelze. K obsahovým náležitostem přihlášky, bez kterých nebylo možno přikročit k přezkoumání přihlášené pohledávky, pak patřilo uvedení právního důvodu vzniku přihlášeného nároku, to jest uvedení skutečností, na nichž se pohledávka zakládá, tedy uvedení skutkových okolností, z nichž lze na existenci této pohledávky usuzovat (nejde o pouhou právní kvalifikaci přihlašované pohledávky) [srov. shodně např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 2003, sp. zn. 29 Cdo 1089/2000, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 2, ročník 2003, pod číslem 35, a co do „právního důvodu vzniku přihlášeného nároku“ R 74/2000 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. července 2008, sp. zn. 29 Odo 742/2006, uveřejněný pod číslem 38/2009 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 38/2009“)].

[39] Příhlaška věřitelovy pohledávky do konkursu je podáním, které má charakter žaloby, což předznačuje také míru skutkových okolností nezbytných k tomu, aby přihlašku bylo možné pokládat za procesní úkon, který nemá vady, a aby bylo možné posoudit, zda údaje, jež obsahuje žaloba o požadované určení, lze charakterizovat jako ty, které odpovídají právnímu důvodu uvedenému v přihlašce nebo při přezkumném jednání (§ 23 odst. 2 věta první ZKV). Ve shodě s tím, jak je interpretován v ustanovení § 79 odst. 1 o. s. ř. formulovaný požadavek, aby žaloba obsahovala vylíčení rozhodujících skutečností (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. října 2002, sp. zn. 21 Cdo 370/2002, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 11, ročník 2002, pod číslem 209), pak skutkové okolnosti, z nichž lze usuzovat na existenci přihlašované pohledávky, musely být vylíčeny tak, aby v přihlašce popsáný skutek (skutkový děj), na jehož základě věřitel uplatňuje (přihlašuje) svůj nárok do konkursu, umožňoval jeho jednoznačnou individualizaci (nemožnost záměny s jiným skutkem). Vylíčení těchto skutečností slouží k vymezení předmětu přihlašky po skutkové stránce (srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1089/2000 nebo R 38/2009).

[40] Žaloba, která je projednatelná, včetně toho, že obsahuje vylíčení rozhodujících skutečností (§ 79 odst. 1 o. s. ř.), však ještě nemusí být žalobou, na jejímž základě lze v ní uplatněnému požadavku vyhovět; tomu může bránit (a to i pro účely vydání platebního rozkazu nebo rozsudku pro zmeškání) okolnost, že ani v pozdější fázi řízení nebyly uplatněny všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti (srov. § 101 odst. 1 o. s. ř.). Obdobný vztah platí pro přihlašku nevykonatelné pohledávky do konkursu a obsah žaloby vyvolané popřením pravosti, výše nebo pořadí této pohledávky, limitovaný ustanovením § 23 odst. 2 věty první ZKV.

[41] Jinak řečeno, obsahuje-li přihlaška pohledávky do konkursu údaje, jež nezaměnitelným způsobem identifikují skutek (skutkový děj), na jehož základě věřitel přihlašuje svůj nárok (v peněžité formě) do konkursu, ale postrádá-li vylíčení všech skutečností významných při přezkumu pohledávky v konkursu pro posouzení, zda jde o pohledávku pravou, uplatněnou ve správné výši a ve správném pořadí, je to důvodem k popření pohledávky (co do pravosti, výše nebo pořadí), nikoli důvodem k odstraňování vad přihlašky. Ve smyslu závěrů formulovaných již pod bodem XXXI. stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. června 1998, Cpjn 19/98, uveřejněného pod číslem 52/1998 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 201 (377), nebo v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. května 2001, sp. zn. 32 Cdo 1726/98, uveřejněném pod číslem 76/2002 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, přitom o popření pořadí pohledávky jde, nesouhlasí-li popírající s uplatněným pořadím pohledávky (uplatněnou vyšší třídou), nebo je-li přesvědčen, že věřiteli (přihlašovatel) nenáleží jím uplatněné právo na oddělené uspokojení pohledávky v konkursu.

[42] Jestliže konkursní věřitel (přihlašovatel pohledávky) ve včas podané žalobě o určení pravosti, výše nebo pořadí nevykonatelné pohledávky (nebo v pozdějších fázích řízení o této žalobě) popřené správcem konkursní podstaty nebo některým z konkursních věřitelů, uvede vedle rozhodujících skutečností, jež obsahovala již přihlaška, i další potřebná tvrzení, významná podle hmotného práva pro jeho úspěch v incidenčním sporu (pro doložení toho, že jde o pohledávku pravou, že jde o pohledávku uplatněnou ve správné výši nebo o pohledávku uplatněnou ve správném pořadí), pak tím nevybočuje z mezí, kladených jeho žalobním tvrzením ustanovením § 23 odst. 2 věty první ZKV. Jinak řečeno, takový postup není v rozporu s požadavkem, že v žalobě o požadovaném určení nevykonatelné pohledávky se žalobce smí dovolávat jen právního důvodu uvedeného v přihlašce nebo při přezkumném jednání a pohledávku může uplatnit jen do výše v ní uvedené. To platí bez zřetele k tomu, zda k popření pravosti, výše nebo pořadí nevykonatelné pohledávky vedla právě okolnost, že přihlašovatel pohledávky sice vylíčil (v přihlašce nebo při přezkumném jednání) rozhodující skutečnosti, na nichž se pohledávka zakládá, nikoli však všechny skutečnosti významné pro zjištění pohledávky (proto, aby byla uznána za pohledávku pravou, uplatněnou ve správné výši a ve správném pořadí).

[43] K závěrům formulovaným v odstavcích [40] až [42] srov. opět rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1089/2000, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. ledna 2003, sp. zn. 29 Cdo 1151/2000, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. června 2006, sp. zn. 29 Odo 447/2003. V posledně označeném rozsudku popsal Nejvyšší soud také situaci, která již v rovině „doplňování“ okolností, z nichž lze usuzovat na existenci přihlašované pohledávky, vybočuje ze skutkového děje plynoucího z dosud vylíčených rozhodujících skutečností.

[44] Výše popsané zásady se uplatní nejen v poměrech pokračování sporu o pravost, výši nebo pořadí přihlášené pohledávky, vyvolaného popěrným úkonem správce konkursní podstaty úpadce nebo jiného konkursního věřitele, nýbrž i tam, kde přezkoumání přihlášené pohledávky vyústilo ve zjištění pohledávky (srov. § 23 odst. 1 ZKV) již při přezkumném jednání (srov. § 21 ZKV). Jinak řečeno, poté, co nastanou účinky zjištění přihlášené pohledávky, již nelze přihlášku doplňovat nebo měnit způsobem, jenž by vedl (mohl vést) ke změně rozhodujících skutečností, na nichž se pohledávka zakládá. Přitom platí, že tam, kde věřitel přihláškou uplatní právo na oddělené uspokojení své pohledávky ve smyslu ustanovení § 28 ZKV, nebo jiné důvody pro přednostní uspokojení své pohledávky při rozvrhu (§ 20 odst. 1 věta druhá ZKV), musí v přihlášce (nebo při přezkumném jednání) vylíčit rozhodující skutečnosti, z nichž takové právo přednosti vyplývá (jinak by ani nebylo možné takto přihlášenou pohledávku účinně popřít co do pořadí). To ostatně potvrzuje i dikce § 28 odst. 3 ZKV (srov. formulace „právní důvod jejich nároku na oddělené uspokojení“). Zákaz změny rozhodujících skutečností, tedy platí i pro ty skutečnosti, z nichž vyplývá přihláškou uplatněné právo přednosti.

[45] Pro odpověď na otázku, zda pořadí, v jakém má být dovolatel (coby zástavní věřitel) uspokojen ze zpeněžení předmětu zajištění (zástavy), se připíná k 22. září 1994 (kdy nastaly právní účinky vkladu zástavního práva na základě zástavní smlouvy z 15. září 1994), nebo (až) k 23. říjnu 1995 (kdy nastaly právní účinky vkladu zástavního práva na základě zástavní smlouvy z 9. října 1995), je tedy určující posouzení, zda skutečnosti uplatněné (po zjištění pohledávky v roce 2004) podáním dovolatele z 12. května 2005 lze pokládat za pouhé doplnění rozhodujících skutečností, které přihlašovatel pohledávky vylíčil v přihlášce ohledně uplatněného práva na oddělené uspokojení pohledávky do jejího přezkoumání a zjištění.

[46] V dané věci ovšem o pouhé „doplnění“ stávajících rozhodujících skutečností nejde. Tvrzení, jež přihlašovatel pohledávky vylíčil v přihlášce pohledávky ke dni jejího zjištění (k 16. červenci 2004) k uplatněnému právu na oddělené uspokojení (srov. odstavec [34] bod 3. výše) totiž neposkytují žádný skutkový základ pro pozdější (12. května 2005 uplatněné) tvrzení, že pořadí, v jakém má být oddělený věřitel uspokojen z výtěžku zpeněžení téhož zajištění, se odvíjí od vkladu zástavního práva podle zástavní smlouvy z 15. září 1994 (ve spojení s dohodou o privativní novaci). Jediný skutkový údaj, s nímž přihlašovatel pohledávky spojil v přihlášce (ke dni jejího zjištění) uplatnění práva na oddělené uspokojení pohledávky, je údaj o zástavní smlouvě z 9. října 1995. Pro pořadí uspokojení podle zástavní smlouvy z 9. října 1995 však oddělený věřitel nemá k dispozici jiné (dřívější) datum než 23. říjen 1995 (den, kdy nastaly právní účinky vkladu zástavního práva podle zástavní smlouvy z 9. října 1995 do katastru nemovitostí). Tvrzení (o zástavní smlouvě z 15. září 1994 a dohodě o privativní novaci) v podání z 12. května 2005 jsou pozdě (a proto nepřipustně) uplatněnou změnou rozhodujících skutečností, z nichž oddělený věřitel vyvozuje své právo přednosti, a tedy změnou, k níž pro účely upokojení tohoto věřitele v předmětném konkursním řízení již nelze přihlédnout. Dovolání tudíž potud není důvodné.

[47] S přihlédnutím k tomu, jak Nejvyšší soud zodpověděl otázku č. 1, se stávají pro výsledek dovolacího řízení bezvýznamnými odpovědi na otázky č. 2 až 4 (srov. odstavec [30] výše); ty by měly význam, jen kdyby podání z 12. května 2005 mohlo být zohledněno při určení pořadí pohledávky.

[48] U přípustného dovolání přihlíží dovolací soud též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst.

2 písm. a/ a b/ a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, i když nebyly v dovolání uplatněny (§ 242 odst. 3 o. s. ř.). Existenci těchto vad dovozuje dovolatel prostřednictvím argumentace k otázkám č. 5 a 6. Z obsahového hlediska je argumentací dovolatele k odepření práva na spravedlivý proces (tím, že odvolací soud nenařídil odvolací jednání) vystihována tzv. zmatečnostní vada řízení ve smyslu § 229 odst. 3 o. s. ř. Tímto způsobem ovšem dovolatel uplatňuje výhradu shodnou s tou, kterou na dané téma přednesl ve svém předchozím dovolání, aniž by se byť i jen pokusil polemizovat se závěry, pro které Nejvyšší soud neměl tuto námitkou za opodstatněnou již ve zrušujícím usnesení ze dne 30. září 2014. Potud Nejvyšší soud uzavírá, že názor na neopodstatněnost této výhrady nezměnil a odkazuje dovolatele na závěry obsažené ve zrušujícím usnesení. Ostatně, úvahy o jakémkoli dalším „dokazování“ jsou bezpředmětné, nelze-li k zásadně novým skutečnostem z podání z 12. května 2005 přihlídnout.

[49] Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti, se nepodávají ani ze spisu. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl (§ 243b odst. 2 část věty před středníkem o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)